MATURA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO 2021

POZIOM PODSTAWOWY – PORÓWNANIE

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne	
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:	
Dotychczasowe wymagania egzaminacyjne	**Wymagania egzaminacyjne w 2021 r.**
1) człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, zainteresowania, ~~problemy etyczne~~);	1) człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, zainteresowania);
2) dom (np. miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania);	
3) szkoła (np. przedmioty nauczania, oceny i wymagania, życie szkoły, kształcenie pozaszkolne, ~~system oświaty~~);	3) szkoła (np. przedmioty nauczania, oceny i wymagania, życie szkoły, kształcenie pozaszkolne);
4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza, ~~rynek pracy~~);	4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza);
5) życie rodzinne i towarzyskie (np. okresy życia, członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);	
6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowanie, lokale gastronomiczne, diety);	
7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, reklama, korzystanie z usług, ~~środki płatnicze, banki, ubezpieczenia~~);	7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, reklama, korzystanie z usług);
8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu, informacja turystyczna, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, ~~wypadki~~);	8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu, informacja turystyczna, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie);

9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, media);	
10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe, sport wyczynowy);	
11) zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, higieniczny tryb życia, niepełnosprawni, uzależnienia, ochrona zdrowia);	
12) nauka i technika (np. odkrycia naukowe, wynalazki, obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych, ~~awarie~~, technologie informacyjno-komunikacyjne);	12) nauka i technika (np. odkrycia naukowe, wynalazki, obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych, technologie informacyjno-komunikacyjne);
13) świat przyrody (np. klimat, świat roślin i zwierząt, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe, katastrofy, ~~przestrzeń kosmiczna);~~	13) świat przyrody (np. klimat, świat roślin i zwierząt, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe, katastrofy);
14) państwo i społeczeństwo (np. ~~struktura państwa, urzędy~~, organizacje społeczne i międzynarodowe, ~~konflikty wewnętrzne i międzynarodowe,~~ przestępczość, ~~polityka społeczna, gospodarka~~);	14) państwo i społeczeństwo (np. organizacje społeczne i międzynarodowe, przestępczość);
15) elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego oraz tematyki integracji europejskiej, w tym znajomość problemów pojawiających się na styku różnych kultur i społeczności.	

Najważniejszy zakres struktur gramatycznych*

Czasownik

Czasowniki modalne wyróżniają się spośród innych, "**zwykłych**" czasowników ponieważ:

- nie przyjmują **żadnych** końcówek (*-s, -ing, -ed*)
- po nich zawsze stawiamy kolejny czasownik w formie podstawowej
- przeczenia tworzone są poprzez dodanie do nich ***not*** (wyjątkiem jest czasownik ***must***)
- **pytania tworzymy przez inwersję**, czyli umieszczenie czasownika modalnego przed podmiotem
- można ich używać jedynie w czasie Present Simple i (niektórych) w Past Simple, w pozostałych czasach konieczne jest stosowanie formy zastępczej (np. *be able to*)

czasownik modalny	polskie znaczenie	zastosowanie
can	móc, potrafić	wyrażanie umiejętności, możliwości, prośby, zakazu (can’t), pozwolenia i oferty
could	móc, potrafić w czasie przeszłym, tryb przypuszczający (mógłbym, mógłbyś, itd.)	wyrażanie przeszłej umiejętności, możliwości, prośby, zakazu w czasie przeszłym, krytyki, logicznego założenia, sugestii,
may	móc, mieć pozwolenie	wyrażanie prośby, możliwości, zakazu, pozwolenia, prawdopodobieństwa
might	móc w czasie przeszłym, mógłbym, mógłbyś, itd	wyrażanie możliwości, prośby, pozwolenia (tylko w bardzo formalnych kontekstach), logicznego założenia, prawdopodobieństwa
must	musieć	wyrażanie nakazu, logicznego założenia, zakazu (w formie przeczącej - ***mustn’t***)
ought to	powinienem, powinnam, itd.	wyrażanie powinności, rady, nakazu, krytyki, prawdopodobieństwa, konieczności
shall	brak bezpośredniego odpowiednika w języku polskim	wyrażanie oferty, sugestii, pytanie o radę
should	powinienem, powinnam, itd.	wyrażanie rady, prawdopodobieństwa, krytyki
will	brak bezpośredniego odpowiednika w języku polskim	wyrażanie prawdopodobieństwa, prośby
would	brak bezpośredniego odpowiednika w języku polskim	wyrażanie oferty, rady, prośby
need	musieć, potrzebować	wyrażanie konieczności, braku konieczności,

Pamiętaj!!
Powtórz **też Czasowniki regularne i nieregularne** oraz **Czasowniki złożone (phrasal verbs)** oba występują na maturze podstawowej.

Czasy gramatyczne

Present Simple używamy:

- mówiąc o regularnie powtarzających się czynnościach:
- przytaczając fakty oraz ogólne sądy i opinie:
- z czasownikami, które wyrażają emocje (hate, like, love), stany umysłu (believe, know, need, remember, seem, think, understand, want) lub doznania (feel, hear, see)- są to tzw. czasowniki statyczne

Określenia czasu: always, regularly, usually, often, sometimes, rarely/seldom, hardly ever, never, every day/week/month, once/twice/three times a week/month

Present Continuous używamy:

- mówiąc o czynnościach i zdarzeniach mających miejsce w chwili, w której o nich mówimy, lub w okresie obejmującym tę chwilę:
- mówiąc o zachodzących zmianach,

Określenia czasu: at the moment, (right) now, today, this morning/afternoon, this year, these days, at present.

Czasowniki statyczne: występują wyłącznie w czasie Present Simple (nie przyjmują formy *-ing*), nawet jeśli odnoszą się do zdarzeń lub stanów mających miejsce w chwili, w której o nich mówimy:

Niektóre czasowniki statyczne mogą występować zarówno w czasie Present Simple, jak i Present Continuous w zależności od tego, co chcemy wyrazić:
*What **do** you **think** about my dress?*
***I'm thinking** about my school work.* (w tej chwili)

Czasowniki dynamiczne: opisują czynności i mogą występować w czasie Present Simple lub Present Continuous:
*I often **watch** TV.*
*I**'m watching** a western now.*

Czasownik ***have*** może występować zarówno w czasie Present Simple, jak i Present Continuous.
Gdy ***have*** wyraża posiadanie (mieć), występuje tylko w czasie Present Simple:
Gdy ***have*** odnosi się do czynności może występować zarówno w czasie Present Simple, jak i Present Continuous:
*On Saturdays we usually **have** lunch at home.*
*I can't talk now. We **are** just **having** lunch.*

Present Perfect używamy, opisując czynności i sytuacje:

- które zdarzyły się w niedalekiej przeszłości, a ich skutek jest widoczny w chwili obecnej:
- które zakończyły się w przeszłości, a nie wiemy lub nie jest istotne, kiedy miały miejsce (możemy wtedy podać, ile razy się wydarzyły):

Present Perfect używamy często z wyrażeniami already, just, yet, ever i so far:

- already (już) oraz just (dopiero co/właśnie) występują tylko w zdaniach twierdzących:
- ever (kiedyś/kiedykolwiek) występuje w pytaniach:
- so far (jak dotąd):
- yet występuje w zdaniach przeczących (jeszcze nie) lub pytaniach (już):

~~Present Perfect Continuous używamy, opisując czynności i sytuacje:~~

~~• które rozpoczęły się w przeszłości i trwają do chwili obecnej:~~

~~• które trwały przez pewien okres (i być może trwają nadal), a ich skutek jest widoczny w chwili obecnej:~~

- ~~Since - określa moment, w którym rozpoczęła się dana czynność lub stan~~
- ~~For - określa czas, przez który trwa dana czynność lub stan~~

-

Past Simple używamy:

- mówiąc o zdarzeniach lub sytuacjach, które miały miejsce i zakończyły się w przeszłości:
- opowiadając o następujących po sobie wydarzeniach:

Określenia czasu: yesterday (morning/evening), last (year/month/week/Friday/night), in (January/1966/the 1970s), (two days/a week/ten years) ago, when I was (twelve/young), one (day/morning)

Past Continuous używamy:

- opisując czynności, które trwały w określonym momencie w przeszłości:
- mówiąc o sytuacjach przejściowych w przeszłości:
- mówiąc o czynnościach lub stanach w przeszłości, podczas których nastąpiły inne, krótsze zdarzenia (które wyrażamy w czasie Past Simple):
- mówiąc o stanach i czynnościach zakończonych, używamy zwykle czasu Past Simple, a nie Past Continuous, nawet jeżeli te zdarzenia się powtarzały lub trwały przez dłuższy czas:

Past Perfect używamy:

- opisując zdarzenia z przeszłości w kolejności niechronologicznej (wtedy czas Past Perfect wskazuje, że dana czynność poprzedzała inne czynności wyrażone są w czasie Past Simple):

Future Simple używamy:

Will/won't* + bezokolicznika bez *to używamy:

- przewidując, co się zdarzy, na podstawie własnych opinii, przeczuć lub doświadczeń:
- podejmując spontaniczne decyzje:
- formułując obietnice lub propozycje:

~~Future Continuous używamy:~~

~~***Will/won't* + *be* + *-ing*** używamy:~~

- ~~opisując czynności, które będą trwały w określonym momencie w przyszłości:~~
- ~~mówiąc o przyszłych zdarzeniach, które są nieuchronne lub mają charakter rutynowy:~~
- ~~formułując prośby w sposób pośredni.~~

- ~~Konstrukcja *would rather* np. *I would rather not go there.*~~
- ~~Konstrukcja *have/get something done* np. *I must have it done before the end of the week.*~~

-

Rzeczownik

Rzeczowniki policzalne:

- określają rzeczy, które można policzyć:
- występują zarówno w liczbie pojedynczej, jak i mnogiej:
- mogą być poprzedzone *a/an (**a** girl)*, *the (**the** girl)*, liczebnikami *(**two** tables)* oraz *some/any, (too) many, how many, a lot of* lub *a few*

Z zasady, **rzeczowniki policzalne** tworzą liczbę mnogą poprzez dodanie końcówki ***-s/-es***. Istnieją jednak pewne wyjątki od tej zasady.

rodzaj rzeczowników	**końcówka**	**przykłady**
większość rzeczowników	***-s***	a book - two books
rzeczowniki kończące się na ***-s, -ss, -sh, -ch, -x, -o**** ***** niektóre rzeczowniki nie podlegają tej zasadzie, np. a photo - photos	***-es***	a dress - dresses
rzeczowniki kończące się na ***spółgłoskę + y***	***-ies***	a baby - babies
rzeczowniki kończące się na ***-f*** lub ***-fe*** ***** niektóre rzeczowniki nie podlegają tej zasadzie, np. roof - two roofs	***-ves***	a leaf - leaves
rzeczowniki tworzące nieregularną liczbę mnogą	**-**	a child - children a man - men a woman - women tooth - teeth foot - feet mouse - mice sheep - sheep fish - fish

Rzeczowniki niepoliczalne:

- określają rzeczy, których nie można policzyć
- występują tylko w liczbie pojedynczej
- mogą być poprzedzone the (the tea) oraz some/any, (too) much, how much, a lot of lub a little
- nigdy nie stawiamy przed nimi przedimka nieokreślonego ***a/an***. Można podzielić je na następujące kategorie:
    - **jedzenie**: *cheese, butter, meat, salt, pepper, bacon, bread, chocolate, honey, jam,* itd.
    - **płyny:** *coffee, milk, water, tea, wine, lemonade, petrol, oil,* itd.
    - **materiały:** *gold, iron, silver, wood, paper,* itd.
- **rzeczowniki abstrakcyjne: *beauty, love, happiness*, itd.**
- **rzeczowniki kończące się na *-ics***: *mathematics, athletics, gymnastics, electronics,* itd.
- **inne:** *hair, money, news, snow, furniture, weather, advice,* etc.

Rzeczowniki występujące w liczbie pojedynczej /mnogiej:

Nazwy dziedzin (np. naukowych, sportowych, społecznych), które posiadają końcówkę **‘–ics’**, występują w **liczbie pojedynczej**

- np.athlet**ics**, econom**ics**, electron**ics** , gymnast**ics** , mathemat**ics**, phys**ics** , polit**ics**

Niektóre rzeczowniki są traktowane jako **liczba pojedyncza** mimo tego, że są zakończone na **‘-s’**

- np.news, billiards, dart**s**, dominoe**s** , draught**s** , mump**s**

Rzeczowniki, które występują tylko w liczbie mnogiej i **które opisują rzecz składającą się z dwóch części,** dwóch nogawek, itd.

- np.glasses, scissors, trousers, jeans, shorts, tights, pyjamas

Jeżeli do tych rzeczowników dodamy słówko ‘para’, to otrzymamy liczbę pojedynczą, e.g. a pair of shorts, a pair of glasses.

inne poniższe **rzeczowniki występujące w liczbie mnogiej**:

- np. earnings, goods, surroundings, savings, stairs, valuables

Rzeczowniki wyrażające zarówno liczbę pojedynczą jak i mnogą

- **Rzeczowniki zbiorowe** mogą być traktowane **jako rzeczowniki w liczbie pojedynczej lub mnogiej** w zależności, co mamy na myśli. W obu przypadkach rzeczownik będzie wyglądał tak samo. Zmieni się jedynie jego znaczenie.
- Jeżeli mamy na myśli jedną określoną grupę lub jednostkę, to rzeczownik będzie postrzegany jako liczba
  Jeżeli mamy na myśli wiele osób to rzeczownik będzie postrzegany jako rzeczownik w liczbie mnogiej

Do rzeczowników zbiorowych zaliczamy rzeczowniki takie jak:

- audience, committee, company, crew, family, government, jury, staff, team

Przedimek

Przedimek nieokreślony, *A/an* używamy:

- przed rzeczownikami policzalnymi w liczbie pojedynczej:
- gdy wspominamy o kimś lub o czymś po raz pierwszy:
- gdy mówimy o jednej z wielu osób lub rzeczy (nie jest istotne, którą konkretną rzecz lub osobę mamy na myśli):
- przed nazwami zawodów:

Przedimek określony, *THE* używamy:

- przed rzeczownikami w liczbie pojedynczej i mnogiej:
- gdy wspominamy o osobach lub rzeczach po raz kolejny:
- gdy mówimy o kimś lub o czymś konkretnym (w liczbie pojedynczej lub mnogiej), a nasz rozmówca orientuje się, o jaką rzecz lub osobę chodzi:
- przed nazwami rzeczy lub osób jedynych w swoim rodzaju:
- przed nazwiskami rodzin:
- przed porami dnia:
- przed nazwami pokoi/pomieszczeń w mieszkaniu i miejsc w pobliżu domu:
- przed przymiotnikami w stopniu najwyższym:
- przed liczebnikami porządkowymi:
- przed liczebnikami określającymi stulecia:
- przed nazwami rzek:
- przed nazwami mórz:
- przed nazwami oceanów:
- przed nazwami pasm górskich:
- przed nazwami archipelagów:

Przedimków *NIE* używamy:

- przed rzeczownikami w liczbie mnogiej, gdy mówimy o osobach lub rzeczach w sposób bardzo ogólny lub wspominamy je po raz pierwszy:
- przed rzeczownikami w zdaniach o charakterze stwierdzeń ogólnych:
- przed nazwami dni tygodnia i miesięcy:
- przed latami:
- przed nazwami kontynentów i większości krajów:
- przed nazwami miast:
- przed nazwami ulic:
- przed nazwami dworców:
- przed nazwami lotnisk:
- przed nazwami jezior:
- przed nazwami pojedynczych szczytów górskich:
- przed nazwami pojedynczych wysp:
- przed nazwami posiłków

Przymiotnik

Przymiotniki:

- Przymiotnik to część mowy, który opisuje i modyfikuje rzeczownik (czyli część mowy określającą osobę lub inną istotę żywą, rzecz, zjawisko, pojęcie, stan).
- Przymiotnik zawsze występuje przed rzeczownikiem, którego określa.
- Przymiotniki w języku angielskim nie odmieniają się przez przypadki, liczby ani rodzaje.

Przymiotniki po czasownikach:

- Istnieje pewna grupa czasowników, po których możliwe jest użycie przymiotnika. Przymiotnik w takim zdaniu w dalszym ciągu opisuje rzeczownik, który znajduję się w pozycji podmiotu.
- Przymiotniki mogą zatem występować po:
    - czasownikach postrzegania zmysłowego: feel (czuć się), look (wyglądać), taste (smakować), sound (brzmieć), smell (pachnieć). *Np. I feel exhausted. She looks awful.*
    - czasownikach: to be/get/become/seem. *She is very nice.*

Stopniowanie regularne i nieregularne:

Adjectives	Comparative	Superlative
jednosylabowe	dodajemy końcówkę ***-er***	dodajemy końcówkę ***-est***
jednosylabowe, zakończone na *-e*	dodajemy końcówkę ***-r***	dodajemy końcówkę ***-st***
jednosylabowe, zakończone na pojedynczą samogłoskę + pojedynczą spółgłoskę	podwajamy końcową spółgłoskę i dodajemy końcówkę ***-er***	podwajamy końcową spółgłoskę i dodajemy końcówkę ***-est***
dwusylabowe, zakończone na *-y*	końcówkę ***-y*** zmieniamy na ***-ier***	końcówkę ***-y*** zmieniamy na ***-iest***
dwusylabowe lub dłuższe	dodajemy ***more*** przed przymiotnikiem	dodajemy ***the most*** przed przymiotnikiem
nieregularne np. *good* *bad* *little* *far*	*better* *worse* *less* *further (farther)*	*the best* *the worst* *the least* *the furthest (farthest)*

Przymiotniki w stopniu wyższym:

- Przymiotników w stopniu wyższym oraz słówka than (od/niż) używamy w celu porównania dwóch osób lub rzeczy:
- Po than używamy zaimka w formie dopełnienia:

Przymiotniki w stopniu najwyższym:

- Przymiotników w stopniu najwyższym używamy w celu wyrażenia tego, że ktoś lub coś posiada jakąś cechę w największym natężeniu (na tle innych). Możemy to podkreślić, używając wyrażenia of all (ze wszystkich). Przymiotniki w stopniu najwyższym zwykle poprzedzamy przedimkiem the:

TOO, ENOUGH, AS ... AS

Porównując osoby lub rzeczy, możemy posłużyć się następującymi wyrażeniami:

- too (zbyt):

- not enough (niewystarczająco):
- not) as … as ((nie) tak … jak):

SO / SUCH

Wyrażenia so i such dodane do przymiotników wzmacniają ich znaczenie („tak bardzo”, „naprawdę”):

- Such używamy z przymiotnikiem i następującym po nim rzeczownikiem: It was such a beautiful day.
- So używamy tylko z przymiotnikiem, bez następującego po nim rzeczownika: It was so warm yesterday.

HOW, WHAT

- W zdaniach wykrzyknikowych z przymiotnikami możemy także użyć wyrażeń what i how:
- What używamy z przymiotnikiem i następującym po nim rzeczownikiem:
- How używamy tylko z przymiotnikiem, bez następującego po nim rzeczownika:

KONSTRUKCJA TO + BEZOKOLICZNIK PO PRZYMIOTNIKACH

Konstrukcji to + bezokolicznik używamy po następujących przymiotnikach:

- the first / the second / the third itd. oraz the next i the last:
- przymiotnikach wyrażających uczucia, np. happy, sorry, surprised, glad, pleased, sad, disappointed, amazed itd:
- too + przymiotnik w stopniu równym:

Kolejność przymiotników:

Jeżeli kilka przymiotników opisuje jeden rzeczownik, występują one w określonej kolejności. Im bardziej obiektywny przymiotnik, tym znajduje się on bliżej rzeczownika. Przymiotniki subiektywne (wyrażające opinię) znajdują się najdalej od rzeczownika.

Kolejność przymiotników przed rzeczownikiem:

opinia - wielkość – wiek – kształt – kolor - narodowość/ pochodzenie - materiał

Przysłówek

- Przysłówki zwykle opisują czasowniki, imiesłowy czasu przeszłego, przymiotniki lub inne przysłówki:
- Przysłówki na ogół tworzy się poprzez dodanie do przymiotnika końcówki *-ly*.
- Do większości przymiotników dodajemy końcówkę ***-ly*** (np. *slow* → *slow**ly***, *quick* → *quick**ly***),
- w przypadku przymiotników zakończonych na ***-le***, końcówkę ***-e*** zmieniamy na ***-y*** (np. *comfortabl**e*** → *comfortabl**y***, *possibl**e*** → *possibl**y***),
- w przypadku przymiotników zakończonych spółgłoską + ***-y***, końcówkę ***-y*** zmieniamy na ***-i*** i dodajemy ***-ly*** (np. *happ**y*** →

*happ**ily***, *angr**y*** → *angr**ily***).

-
- Niektóre wyrazy z końcówką ***-ly*** nie są przysłówkami, ale przymiotnikami (np. *elderly*, *friendly*, *lively*, *lonely*, *lovely*, *silly*, *ugly*): Aby utworzyć z nich przysłówki, często używamy wyrażenia ***in a ... way/manner:***

- Niektóre przysłówki zachowują taką samą formę jak przymiotniki (np. *early, fast, hard, late, long, low*):

Stopniowanie przysłówków:

- Większość przysłówków stopniujemy poprzez dodanie wyrazu ***more*** (stopień wyższy) lub ***the most*** (stopień najwyższy):
  quickly → ***more*** *quickly* → ***the most*** *quickly*
- Przysłówki, które zachowują formę przymiotnika, stopniujemy tak, jak te przymiotniki:
  fast → faster → the fastest
  early → earlier → the earliest
- Niektóre przysłówki stopniowane są w sposób nieregularny:
  well → better → the best
  badly → worse → the worst
  a lot/much → more → the most
  little → less → the least
  far → farther/further → the farthest/the furthest

Adverbs • Przysłówki

Opisane powyżej przysłówki to **przysłówki sposobu** odpowiadające na pytanie *how?* (np. *slowly, in a friendly way, impatiently*). Istnieją również:

- **przysłówki częstotliwości** odpowiadające na pytanie *how often?* (np. *always*, *often*, *never*),
- **przysłówki miejsca** odpowiadające na pytanie *where?* (np. *here, at home, there*),
- **przysłówki czasu** odpowiadające na pytanie *when?* (np. *today, now, lately, before dark*),
- **przysłówki stopnia** odpowiadające na pytanie to *what extent?* (np. *completely, very, extremely, quite, rather*)

Zaimek

SOME-, ANY-, NO-, EVERY-

- Zaimków nieokreślonych somebody, nobody, anybody, everybody używamy, mówiąc o ludziach; something, nothing, anything, everything – mówiąc o rzeczach, a somewhere, nowhere, anywhere, everywhere – mówiąc o miejscach. Wszystkie te zaimki występują z czasownikami w liczbie pojedynczej.

EVERY-

- Everybody/everyone (każdy/wszyscy), everything (wszystko) i everywhere (wszędzie) występują w zdaniach twierdzących:

ANY-

Anybody/anyone (ktoś/ktokolwiek, nikt), anything (coś/cokolwiek, nic) i anywhere (gdzieś/gdziekolwiek, nigdzie) występują:

- w pytaniach:
- w zdaniach przeczących:
- Indefinite pronouns • Zaimki nieokreślone

SOME-

Somebody/someone (ktoś), something (coś) i somewhere (gdzieś) występują:

- w zdaniach twierdzących:
- w pytaniach o charakterze propozycji lub prośby:

NO-

Nobody/no one (nikt), nothing (nic) i nowhere (nigdzie) występują w zdaniach przeczących:

- Nobody/no one/nothing/nowhere zawierają w sobie znaczenie negatywne, dlatego zdania, w których występują, mają konstrukcję zdań twierdzących. W języku polskim używamy wtedy podwójnego przeczenia:

Przyimek

Przyimki czasu:

at	in	on
at *five o'clock,* ***at*** *12.15,* ***at*** *lunchtime,* ***at*** *night,* ***at*** *midnight,* ***at*** *the weekend,* ***at*** *Christmas,* ***at*** *Easter,* ***at*** *the moment,* ***at*** *present*	***in*** *the morning/the afternoon/the evening,* ***in*** *the second week of March,* ***in*** *January/the summer/ the winter,* ***in*** *1789/the 20th century,* ***in*** *a moment/five minutes/two months*	***on*** *Wednesday(s),* ***on*** *Monday afternoon(s),* ***on*** *May 1st,* ***on*** *13 January,* ***on*** *Christmas Day*

Przyimki miejsca:

at	in	on
at *the bus stop/the station,* ***at*** *the theatre/the cinema/a football match,* ***at*** *breakfast,* ***at*** *the office/ work/university,* ***at*** *the beginning/the end,* ***at*** *the top/the bottom*	***in*** *the dining room,* ***in*** *the room,* ***in*** *Poland,* ***in*** *the street* ***in*** *a car/a taxi,* ***in*** *a bookshop*	***on*** *the floor*, ***on*** *a bus/a train/a plane*

Inne przyimki określające miejsce:

- in front of, opposite, between, among, by, under, above, near, next to

Przyimki określające kierunek ruchu:

- out of, over, across, off, along, up, down, through, into, towards, to, from ... to
- Pamiętaj: przed słowem home nie używamy żadnego przyimka:

Przyimki po czasownikach i przymiotnikach *np.*:

agree with, apologise for, arrive in (Poland)/arrive at (the airport), ask for, believe in, belong to, depend on, dream of/about,

divide into, famous for, happen to sb, laugh at, listen to, object to, pay for, remind of, succeed in, suffer from, translate from/ into, wait for, allergic to, bad/good at, different from, interested in, married to, pleased with, polite to, responsible for, similar to, think of, typical of, unaware of

Spójnik

Spójniki w języku angielskim:

- **dodawanie podobnego sensu do głównej myśli wypowiedzi:** *and, as well as, besides, moreover, furthermore, what is more, In addition, not only .... but also*
- **porównywanie:** *but, however, although, despite, in spite of, nevertheless, on the contrary, on the one hand, on the other hand, whereas, while, in contrast,neither...nor*
- **wprowadzanie zdania względnego**: *who, where, that, which, whose, to whom, when, what, why*
- **podawanie powodu**: *because, as, since, this is why, because of, due to, owing to, for this reason*
- **wyrażanie rezultatu**: so, so....that, such a...that, therefore, thus, consequently, as a result, too...for/to, not enough...for/to
- **wyrażanie celu:** to, so as to, in order that, so that, for

- **prowadzenie narracji**: First (of all), At first, At the beginning, In the beginning, then, next, before, after, after that,afterwards, when, while, during, soon, prior to, immediately, once, suddenly, as soon as, No sooner....than, Hardly...when, finally, eventually, at the end, in the end, at last, To begin with, until
- **wyrażanie opinii:** I would say that, In my opinion, I think (that), I believe (that), personally, apparently
- **podawanie przykładów**: for example, for instance, for one thing, this includes, such as
- **podsumowanie:** All in all, overall, generally, In conclusion, on the whole, in the main, To sum up
- **podkreślanie czegoś**: especially, particularly, naturally, exactly, because, above all, whatever, whenever, too / enough, the more ..

Najpopularniejsze spójniki w języku angielskim

- **spójniki, które występują w środku zdania:**
  - *because - ponieważ,*
  - *and* - i/a,
  - *so* - więc,
  - *but* - ale,
  - *until* - zanim, aż, dopóki mistrzem!
  - *then* - potem, później,

- **spójniki, które łączą dwa zdania i często pisane są wielką literą:**
  - *However - jednak, jednakże,*
  - *Nevertheless* - niemniej jednak,
  - *Therefore* - zatem, dlatego, w związku z tym,
  - *In conclusion* - na koniec, na zakończenie, w końcu, podsumowując,
  - *To summarise* - podsumowując, inne, popularne spójniki:
  - Whereas - podczas gdy, natomiast,
  - While - podczas, w trakcie, podczas gdy,
  - In order to - w celu, aby,
  - Especially - zwłaszcza, szczególnie,
  - Generally - ogólnie rzecz biorąc,
  - For example- na przykład,
  - Unlike - w przeciwieństwie do,

Spójniki współrzędne stosowane są do łączenia dwóch lub więcej współrzędnych części zdania. Najważniejsze z nich to:

- *and* - i/ale
- *but* - ale
- *as/like* - tak jak
- *or* - albo
- *so* - więc
- *yet* - lecz, ale
- *both… and…* - zarówno… jak...
- *either… or…* - albo… albo...
- *neither… nor…* - ani… ani...
- *not only… but also* - nie tylko… ale także

Składnia

W zdaniach w języku angielskim często występują obok siebie dwa czasowniki. W zależności od tego, jaki czasownik stoi na pierwszym miejscu, drugi z nich przybiera odpowiednią formę:

*Form **-ing** po następujących czasownikach i zwrotach*	*Forma **to** + **bezokolicznik** po następujących czasownikach i zwrotach*	Forma **dopełnienie + *to* + bezokolicznik** po następujących czasownikach i zwrotach	Forma **bezokolicznik bez *to*** *po następujących czasownikach i zwrotach*	Forma **dopełnienie + bezokolicznik bez *to*** *po następujących czasownikach i zwrotach*
avoid, can't stand, consider, don't mind, enjoy, fancy, finish, hate, imagine, keep, like, love, miss, not mind, practise, prefer, start, stop, suggest, waste time	*Aim, arrange attempt, afford, can't afford, agree, choose, decide, expect, help, hope, intend, learn, manage, need, offer, plan, promise, refuse, remember, seem, tend, try, want, wish, would like/love/prefer*	*advise, allow, beg, encourage, force, help, invite, order, remind, teach, tell, urge, warn, want, would like/love/prefer*	*can, could, might, must, should*	*let, make*

Verb patterns • Składnia czasowników

Czasownik występujący po czasowniku *help* może przyjmować formę bezokolicznika bez *to* lub bezokolicznika z *to*:

*Can you **help** your sister lay/to lay the table?*